

tolažit me v tugi in delit žalost mojo.... gotovo mi bo zdaj odleglo pri srcu“....

Ljubkovič se molčeč prikloni in pogleda deklico v obraz. Je bil li žar zahajočega solnca, ki je storil, da je Judita kakor razcvetena rožica v svoji rdečici sijala; ali je njeno že od narave rdeče lice v tem trenutku še bolj zagorelo, — tega nočemo preiskovati; — to pa vemo, da je Ljubkoviču, ko se je igral z neko v rokah držečo cvetko, šinila neobičajno kri v obraz.

Zopet povzame Ljuboslava, obrnivša se proti Juditi, besedo, ter pravi: „Glej! to ti je gospod Ljubkovič, naslednik mojega pokojnega očeta v gospodarstvu, in....“ — „Tvoj zaročnik“ — dodá Judita, in zasmaja se po svoji stari lahkomišljeni navadi. — Ljuboslava zarudí, in Ljubkovič se zopet molčeče prikloni.

Zadnji žarki zahajočega solnca obsejavali so tri na videz srečna bitja, in Ljuboslava pravi poslednjič: „Solnce odpravlja se svetit s svojo blago lučjo drugim, daljnim pokrajinam; zapustimo toraj tudi mi ta mili krajček in vrnimo se domu!“ — S temi besedami prime Judito pod pazduho in vsi se odpravijo na odhod. Deklici ste šli naprej, Ljubkovič za njima, pregledovaje in tiho občudovaje šibko vilinsko rast in nježno gibljivost dveh v resnici prezalih lepotic.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Iz Štajarskega. — Nemški „liberalci“ so oklicali na prihodnjo nedeljo 8. dan t. m. shod v Celji, v katerem hočejo razgovarjati se in sklepati o sledečih petih točkah: a) zakaj bi škodila ločitev doljnega Štajarja od gorenjega? b) zakaj škoduje narodni prepir? c) ali ni koristno, da se v ljudskih šolah doljnega Štajarja uči nemški? d) ali se konkordat vjema s svobodno državo, in če ne, kaj je storiti, da se odpravi popolnoma? in e) ali ne bi kazalo osnovati demokratsko društvo? — Ko je ta nemški program bil razglašen, so veljavni štajarski rodoljubi sklenili, tudi se udeležiti tega shoda in okoli 200 slovenskih mož vabi domoljube v ta shod s tem-le oklicem:

Slovenski rojaki!

Ni še preteklo leto in dan, ko ste se naše in naših narodnih prijateljev povabilo na tisoče in tisoče zbrali na slavni tabor v Žavcu, da ste se posvetovali in sklepali o tem, kako bi moglo osiromašeno in v vednostih zaostalo slovensko ljudstvo svoje nepovoljno stanje zboljšati si in vredno v vrsto stopiti k drugim avstrijskim narodom. 16 000 Slovencev vseh starosti in stanov Vas je kakor iz enega grla v Žavcu izreklo, da si morete boljšo prihodnost le potem pridobiti, ako se Vam dajo iste pravice, ktere zdaj v našem cesarstvu vživa samo nemški in magjarski narod. Ravno tako enoglasno ste potrdili, da se more to le zgoditi, ako se zedinimo vsi Slovenci v eno celoto.

Vaši glasovi, ki so se 6. septembra lanskega leta mogočno razlegali po prelepi Savinski dolini, niso ostali glas vpijočega v puščavi. 85.000 Vaših rojakov iz vseh krajev razkosane slovenske domovine Vam je med tem na 7 taborih ponudilo svojo bratovsko roko in Vam zastavilo besedo in roko, glavo in srce, da ne odnehamo, predno ne dosežemo vsega, kar smo za potrebno spoznali.

Narodni nasprotniki, zlasti narodni odpadniki, so srpo gledali na slovenski narod, ki se je začel izbujati iz tisočletnega spanja in tirjati svoje človečanske pravice. Naše narodne branitelje, ki so se po zborih in

časnikih potezali za blagor in srečo slovenskega naroda, so črnili; naše tabore so zaničevali, našim taborskimi sklepom so se posmehovali.

Vendar to vse še našim nasprotnikom ni bilo dovolj; saj s takim ravnanjem vendar niso mogli taborških sklepov ovreči, ne naših pravičnih tirjatev utajiti. — Nekteri možje, ki so se žalibog zopet in zopet skazali kot najhujše sovražnike slovenskega ljudstva, sklenili so napravljati nemške tabore na slovenskih tleh in si od tega obetali, da bodo slovensko ljudstvo ločili od njegovih voditeljev, do katerih je imelo in še ima toliko opravičeno zaupanje.

V teh besedah je izrečen namen in pomen tako imenovanega „ustavnega zbora“ v Slovenski Bistrici. Nemci in njih nenemški privrženci, ki so bili ta zbor sklicali, so se sicer prepričali, da se slovensko ljudstvo njihovega pomenkovanja ni hotelo udeležiti, vendar so sklicali na 8. dan avgusta sklicati enak shod tudi v Celje. Takrat pa so segli naši narodni nasprotniki še nekoliko dalje. Sklicali so v tako imenovani hrastovi gozdič (Eichenwaldl) pri Celji očiteno shod (tabor) pod milim nebom. Kakor Vam je znano, bo hotel ta zbor v Vašem imenu sklepati o Vaših najsvetejših zadevah, zlasti bo hotel izreči, da se na toliko kosov razdeljeni Slovenci ne bi smeli združiti v eno politično celoto, in da naj Slovenci, kakor do zdaj tudi v prihodnje na lastni zemlji živé pod tujo nadvlado.

Prebivalci savinske doline in celjskega okrožja, dragi rojaki, ki ste pri volitvah, pri taborih in v vsakdanjem življenju tako možki in čvrsti stali okrog narodne slovenske zastave — izgled in ponos svojim rojakom — ako nočete zapustiti svojega slavnega mesta in poklica; ako nočete, da bi tujci v Vašem imenu sklepali o Vaših narodnih pravicah, ako nočete sami zatajiti in preklicati tirjatev, ktere ste lansko leto na Žavskem taboru tako navdušeno izrekli: ako nočete preklicati pooblastil, ktera ste dali svojim narodnim deželnim poslancem, ki se s tolikim požrtovanjem in na vso moč poganjajo za Vaše in naše pravice, za Vašo in našo srečo; ako vsega tega nočete, — in vemo, da tega nočete in ne morete hoteti — pridite v nedeljo 8. avgusta ob pol enajsti uri zjutraj v hrastovi gozdič poleg Celja. Pridite vsi, ki se še spominjate veličastnega tabora Žavskega, pridite vsi, katerim je mar za čast slovenskega imena in poštenja, pridite in brez strahu izrečite: Sklepi Žavskega tabora so še danes naši neomahljivi sklepi! Živila Slovenija!

Na imenovanem kraji Vas bomo čakali ne le mi podpisani, ampak še drugi prijatelji in zagovorniki slovenskega ljudstva. Pričakujemo Vas tem bolj in tem več, da svetu pokažemo, kako se čutimo složne in edine s svojimi poslanci in zagovorniki. Tu hočemo izpričati, da se ne borujemo za drug namen, nego za to, da se vresniči vzvišena beseda presvitlega cesarja: „Avstrija naj bo velika domovina, ki hoče z enako pravico, z enako ljubeznijo objemati in gojiti koristi in posebnosti vseh svojih narodov, naj že govore ta ali oni jezik!“

Nemci napravijo na ta dan za-se še drugih veselic in gostij. Teh se toliko časa ne moremo udeleževati, dokler nam ne pritegnejo, da je naše prizadevanje pravično. Udeležimo se samo očitnega shoda! Pri vsem pa ostanimo resni, mirni, trezni, pa odločni; ne žalimo nikogar, pa se tudi ne pustimo od nikogar žaliti: tako se bo tudi naš nasprotnik prepričal, da slovensko ljudstvo ne sovraži nobenega naroda, da pa hoče samo določevati o svoji zdajnosti in prihodnosti. Kakor vselej, naj nam

veljá zlasti 8. avgusta modri prigovor: „Ne stori, pa tudi ne trpi krivice!“

Živili Slovenci! Živila Slovenija!

Na slovenskem Štirskem konec julija meseca 1869.

(Sledijo podpisi.)

Iz Sodražice 22. julija. (*Bralno društvo. Prošnja.*)
Od vižmarskega tabora sem se je začelo po našem kraji vse novo gibanje; poprejšnja narodna zaspanost je zgnila in slovenski duh krepko se oživil. Ljudstvo je spoznalo, da ni osamelo, ampak da tisuč in tisuč družih je njegovih misli in željá. Na vse kriplje si toraj prizadeva s časom primerno napredovati. V ta namen si je ustanovilo bralno društvo na kolikor mogoče obširnem polji. Pravila nam je sl. deželna vlada potrditi blagovolila in naročili smo se že na razne slovenske časopise. — Ker nam pa zdaj v začetku našega početja primanjkuje raznega družega berila, obrne se odbor prijazno do vseh slovenskih rodoljubov s prepozišnje prošnje, naj nas blagovolijo podpirati po svoji moči, da bo to novorojeno dete imelo potrebne hrane za krepko rast in vspešno delavnost. Hvaležno bomo vsak tudi najmanjši darček sprejeli. Odbor.

Iz Lokavca na Goriškem 30. julija. T. S. — Lepo je kazala vsa setva in tudi vinska trta spomladi pri nas tako, da je bil vsak kmetovalec vesel, al nenadoma je prve dni meseca rožnika silna mrzla burja tako pritiskala, da je naredila veliko škodo; posebno fižol in vinsko trto je tako stisnila, da pri nas se malo tega pridelka nadjamo. Pričujoči mesec pa je v prvi polovici zeló moker bil in tudi hladna burja je pihala; proti konci tega meseca pa smo dobili hudo vročino. Bog daj, da bi ta ne presedala kakor je poprej že presedalo deževno vreme; če ne, bode za kmeta slabo.

Iz Ljubljane. Spet si more slovenski naš narod zapisati dve prevažni dogodbi v listnico zgodovine svoje: to je volitev deželnega poslanca in volitve odbornikov za trgovsko in obrtnijsko zbornico.

V soboto sije okolica ljubljansko-vrhniška volila deželnega poslanca. Od 89 volilcev se jih je volitve udeležilo 75; predsednik volilni komisiji je bil gospod dekan Brolich; izvoljen je bil po društvu „Slovenije“ nasvetovani gosp. Fr. Kotnik, posestnik v Vrdu, z 72 glasovi; 3 glasove je dobil c. k. okrajni glavar Pajik. Ne samo to, da so volilci za gospoda Kotnika stali kakor en mož (kajti izvolili so ga skor enoglasno), temuč tudi to, da so možje prišli tudi iz daljnih krajev v Ljubljano, kaže svetu jasno, da narod naš vé ceniti važnost volitev, — da ga od tega poklica ne odvráča niti vročina niti mraz, in da se v svojem prepričanji ne dá begati po nikomur. Slava volilcem! Gosp. Pajik pa, o katerem se je govorilo, da se je o Vižmarskem taboru tako delal, kakor da ne bi poznal že davno postavno po c. k. deželni vladi priznanega društva „Slovenije“, bo saj — zdaj poznal to društvo.

Izid volitev za trgovsko in obrtnijsko zbornico nam sicer po številkah še ni znan, ker volilna komisija še le danes zvečer dovrši številenje glasov; vendar to je že gotovo, da med blizo 5000 volilci je ogromna večina v vseh razdelkih za tiste možé, ki jih je nasvetovalo društvo „Slovenije“. Drugo pot na drobno povemo število glasov. Že zdaj tedaj moremo vprašati „Tagblattovce“: mar res voditeljstvo národne stranke stoji na ilovnatih nogah? Spet tedaj „Tagbl.“ sami čutijo in vlada ž njimi očitno vidi, da ljubljanski liberalci na deželi nimajo nobenega zaupanja in da tedaj, naj počnó kar koli hočejo — in počeli so pri teh volitvah njihovi pomagači tú in tam po deželi še več kakor je postavno — vselej in povsod padejo pri vo-

litvah. Da tedaj Kranja je dežela slovenska, izpričale so sijajno spet poslednje volitve.

Ravnokar nam je došlo sporočilo, da po „Sloveniji“ za trgovski oddelek priporočani národni možje so prejeli po 168 glasov, konstitucionalci le po 67, — za obrtnijski oddelek priporočani národni po 3140, konstitucionalci le po 765; za rudarski oddelek je bil baron Mih. Zois enoglasno izvoljen. Slavo volilcem!

— (*Deželni odbor*) je v poslednji seji 31. dne t. m. med drugim sprejel knjigo, katero mu je poslalo c. kr. ministerstvo kmetijstva o zložbi zemljišč in napravi skupnih poljskih potov. Tej knjigi pod naslovom „Die Arondirung des Grundbesitzes und die Anlegung gemeinschaftlicher Feldwege“ von C. Peyrer, ki se prodaja tudi v bukvarnicah, je dodan tudi načrt postave, po kateri naj bi se složila zemljišča. Ministerstvo želi, da izvedó umni gospodarji za to knjigo, in da prevdarjajo ta pravila. Deželni odbor bo za svojo stran se rad udeležil obravnav, kadar načrt te postave pride deželnemu zastopu v razpravo. — Po sklepu poslednjega deželnega zbora in po dogovoru z gospodom knezoškofom bode deželni odbor razpisal kanonikat pl. Wollwiz-Flachfeldski.

— (*Glavni odbor družbe kmetijske*) 1. dne t. m. pod predsedstvom dr. Coste je med drugim sklenil sledeče stvari. Po predlogu g. Petra Kozlerja se bojo zaradi denarne podpore za trtnice (Rebschulen) vprašale podružnice v Vipavi, Bistrici in dolenske; potem pride ta stvar v pomnoženi odbor. — Na vprašanje c. k. deželne vlade: kaj misli družba kmetijska o tem: ali bi štacije za cesarske žebce ostale kakor so zdaj, ali pa se pomnožile in kako, je dr. Bleiweis nasvetoval pomnoženje teh štacij, da se gospodarjem zljajša dopeljavanje kobil; odbor je pritrdil. — Ker sl. ministerstvo kupčijstva družbi priporoča nemško knjigo, ki po domače popisuje polju in gozdom koristne živali, je odbor sklenil, sl. ministerstvo denarne pripomoči prositi, da se ta koristna knjižica izdá v slovenskem jeziku in potem razdeli po deželi. — Vodstvo kmetijske šole v Moravskem Schönberg-u je poslalo program te šole, kjer se djansko tudi uči predivstvo. Ker ta šola 2 leti traja, je odbor sklenil vprašati vodstvo: ali ne bi se dva mladenča iz Kranjskega vzela v šolo samo za to, da se učita predivstvo. — O zložbi zemljišč je ministerstvo kmetijstva družbi poslalo obširno knjigo, ki obsega tudi načrt deželne postave za zložbo zemljišč. Odbor bode odgovoril, da bo družba podpirala zložbo, kar bo le môgla. — Mikroskop, za kterege je sl. ministerstvo družbi poslalo 100 gold., se bode naročil po gosp. prof. Haberlandtu v Monakovem pri g. Merzu. — Zarad štatistike kmetijstva kranjskega, katero bode zložil g. Schollmayer, je odbor odločil nektera pravila. — 12 novih udov je bilo v družbo sprejetih.

— Učitelji, ktere je c. k. deželna vlada na Kranjskem po posvetu s kmetijsko družbo izvolila, da bodo šli letos v gospodarsko šolo na Dunaj, so ti-le: Jožef Tuma v Radolici, Jožef Čerin v Žireh, Janez Sajé v Predosljih, Jožef Erker v Srednji vasi na Kočevskem, Blaž Tramšek v Krškem, Vencelj Sturm v Metliki, Gašper Gašperin v Razdrtem, Jožef Levičnik v Železnikih, Janez Škrbinec v Preddvoru, Juri Uranič v Preserji.

— (*Poziv.*) Kakor lani smo tudi letos v Beču in Gradcu učeči se študentje viših šol sklenili, da se napravi shod v Ljubljani, v katerem se bomo pogovarjali, oziroma resolucije stavili o nam važnih, milemu slovenskemu narodu koristnih stvaréh.

Dan shoda je 4. septembra; zberemo se ob 9. uri zjutraj v čitalnični dvorani.

Na dnevni red smo postavili sledeče točke:

1. razgovor o slovenskem vseučilišču v Ljubljani;
2. razgovor o vprašanji, ktero slovansko narečje naj prevzamejo Slovenci za višo slovesnost;
3. tirja se stolica za slovanske jezike na graškem vseučilišču;
4. razgovor ob osnovi in programu slovenske omladine.

Govoriti in glasovati v tem zboru imajo pravico vsi, ki so dokončali srednje šole in imajo še opraviti na viših šolah.

Dragi rojaci in ljubljani bratje! Kakor smo uverjeni Vaše ljubezni do razkosanega in tlačnega nam naroda, tako gotovo se nadejamo, da se vdeležite tega shoda vsi, to tem bolj, ker vemo, da omikani možje ne opusté nikoli priložnosti spoznavati, kar jim je dobro, tirjati, kar jim gré. Bodi naš shod v Ljubljani znamenje, da si želimo roke podati, naj smo že rojeni v tej ali uni slovanski deželi, porok, da zedinjena Slovenija živi že v srcih svojih sinov!

V Ljubljani 1. avgusta 1869.

Ferdinand Ullrich, doktorand.	Maks Samec, stud. med.
Franjo Levec, stud. hist.	Franjo Oblak, stud. jur.
Radivoj Zaplotnik, stud. jur.	Franjo Poznik, stud. techn.
Franjo Šuklje, stud. phil.	Vojteh Majtinger, stud. med.
Franjo Škakerne, cand. prof.	Julijan Kleinmayr, cand. prof.

— (*Šole ljubljanske*) vseh vrst razun kovaške in živinozdravniške so končane. V ljudskih šolah so se spet milo pogrešale premije, ki so konecletnim preskušnjam mladih učenčkov in učenk neko posebno radost in slovesnost dajale in katerih sedanji suhoparni nemški ogovori nikakor nadomestiti ne morejo. — *Matúre* v gimnaziji so morale letos — zakaj? ne vemo — hudo ostre biti, sicer bi ne bilo toliko nesrečnih bilo. — V šoli, kjer se učijo babice porodoslovja, jih je 6 prestalo skušnje, dve med njimi (Sajè in Böhm) s posebno dobrim vspehom.

— (*Novomašniki*.) Ti-le čč. gospodje so letos posvečeni in bodo obhajali tako-le svoje nove maše.

Četrletniki: Berlic Janez, iz Šentvida pri Ljubljani, 8. avg. ob 10. uri v Šentvidu pri Ljubljani; Hladnik Janez, iz sv. Križa pri Trziču, 8. avg. ob 10. uri pri sv. Križu pri Trziču; Kalan Jakob, iz Radovice, 22. avgusta ob 10. uri na Radovici; Koren Nace, iz št. Ruperta, 15. avg. ob 10. uri v št. Rupertu; Lušin Ant., iz Ribnice, 15. avg. ob 6. uri v Ribnici; Pekovec Jože, iz Predvora, 15. avg. ob 10. uri pri sv. Petru v Predvoru; Pogorelec Adolf, iz Ljubljane, 15. avg. ob 10. uri v Slivji pri Materiji (v teržaški škofiji); Prijatelj Matija, iz Lašč, 1. avg. ob 10. uri pri čč. gg. Uršularicah v Ljubljani; Prijatelj Peter, iz Ribnice, 15. avg. ob 10. uri v Ribnici; Saje Mihael, iz Prečine, 1. avg. ob 6. uri pri čč. gg. Uršularicah v Ljubljani; Špendal France, iz št. Vida pri Zatični, 22. avg. ob 10. uri v št. Vidu pri Zatični; Štupar Janez, iz Komende, 8. avg. ob 10. uri v Komendi. — Tretjeletniki: Brulec France, iz Stopič, 1. avg. ob 6. uri v Šenklaški v Ljubljani; Habjan Peter, iz Škofje loke, 8. avg. ob 10. uri v Škofji loki. Pajer Ant., iz Senozeč, 8. avg. pri sv. Petru v Ljubljani; Onušič France, iz Starega trga pri Loži, 8. avg. v Starem trgu pri Loži.

— (*Razpis služeb za opravilstvo, ki ga bo treba za vpeljavo zemljiščinega davka po novi postavi*) se nahaja v vladni „Laib. Zeitg.“ Čas za prošnje teh služeb za cenitev in merjenje zemljišč je odločen do 15. t. m.

— (*Schutz der heimischen Arbeit*) to je, varstvo domačega dela ali domačega blaga, se imenuje knjižica, ki jo je ravnokar na svetlo dal predsednik kupčijske in obrtnijske zbornice gosp. V. C. Zupan. V tej knjižici

se pisatelj goreče poteguje za to, da ne bi se obrtnija avstrijska, ki se ne more še meriti z obrtnijo tujih deželá, v pogubo spravila s tem, da se tuje blagó brez vsega omejenja vozi v naše dežele in zaslužek njih zatiruje. „Svobodna kupčija, svobodna kupčija!“ — to je tisti nesrečni krič, ki ne pomisli, da niso vsaki čevlji za vsako nogo. Saj je že to dosti napáčno, da so nam domá dali obrtno svobodo, predno so se osnovale šole, ki pomagajo k napredku. Kdor ima oči, pač lahko vidi, koliko beraštva je med nami napravila obrtna svoboda; odprite le še tujem u blagu brez colnîne vhod v avstrijske dežele, pa ubožala bode Avstrija še bolj! Na roci zgodovinskih skušinj je to dokazal pisatelj, ki na vsaki strani kaže, da je vse imenitnejše knjige marljivo prebiral.

— (*Gosp. Grbec, naš rojak*), ki je za poskušnjo nekterekat z dobrim vspehom pel v narodnem gledišču pražkem, je zdaj angažiran pri tem velikem gledišču.

— (*Obraz Vižmarskega tabora*) je ravnokar dodelal dobroznani naš fotograf g. Pogorelec. Prav lepa podobica je — s podobami vseh govornikov na tem velikanskem taboru, kateri bi želeli le to, da bi fotograf vjel tisti moment, ko ni deževalo, in da bi bil taborišče s taboriti bilo posneto v večji sliki, podobe govornikov pa v manjši. Prav okusno izdelana slika se prodaja le po goldinarji; zato je gotovo, da bodo oni, ki so se udeležili tega veličastnega narodnega shoda, željno segli po tem spominku.

— (*Program na rumenih plakatih*), s katerim vabijo štajarski „Verfassungsfreunde“ v shod celjski, je nabit tudi na vogalih našega mesta, njemu šosed pa so peklenke pošasti *Kratky-Bašikove*. Čudna naključba to, da program Bašikovih komedij se druží s programom verfassungsfreundlerjev! Kdo gré izmed teh, in kdo izmed narodnjakov v nedeljo v Celj, nam ni znano; sliši se, da jih pojde precéj.

— (*Zdravega svilnegn semena*) še nekaj ima gospodinja Ravnikarjeva na Vačah.

— (*Zgubil se je fant*) iz radoliškega okraja, iz vasi Hlebíc, 17. dne julija. Star je 17 let, neumen, nosi samo hlače in srajco, na obeh nogah ima prvi in drugi prst skupaj zraščén; govori celó malo ali nič. Kdor ga najde, je prošén, naj blagovoljno to naznani gosp. županu v Hrašah, pošta Radolice.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Med delegacijo dunajsko in ogersko je razpor gotov; ta zadeva dohodnino (Einkommensteuer), ki jo družba Lloydova odrajtuje vladi; ogerska delegacija tirja (in ne bo odjenjala) 30 odstotkov v ogerski žep, — novi sad izveličavnega dvalizma! — Drug razpor pa bo med delegacijo in vojnim ministrom Kuhnom, kateri zahteva, da se tudi višim oficirjem povikša plača, delegacija pa je volja jo povikšati le do majorja in ne više; minister hoče službo pustiti, ako se mu ne dovoli, česar želi. — Če sama vladna „stara Presse“ vse to pripoveduje, mora stvar gotova biti.

— Deželni zbori se imajo začeti prihodnji mesec med 9. in 20. dnevom in končati 15. oktobra. 25. oktobra se začne spet državni zbor. Čudno to, da se deželnim zborom kar naprej daje ukaz, kdaj da jih mora konec biti! Je li to „razširjena“ avtonomija?

— Državni kancelar grof Beust tudi pri nemških vladah nima sreče s svojo „rdečo knjigo“. Saksonska vlada ga je po prstih krenila in „Augsb. Abendzeitg.“ piše, kakor se trdi, v imenu bavarske med drugim to, da se je čuditi, da se grof Beust vtikuje v vsako stvar, ktera se celó nič ne tiče avstrijskih zadev, in da